

В І Д Г У К

офіційного опонента на дисертаційну роботу Олега Миколайовича Овчиннікова «Вивих головки ендопротеза кульшового суглоба: причини, профілактика та лікування» на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.21 «травматологія та ортопедія»

Актуальність теми

Вивих головки ендопротеза кульшового (ВГЕ) залишається складною і не до кінця вирішеною проблемою і є одним з найбільш частих ускладнень ендопротезування кульшового суглоба (КС), що призводить до порушення опороспроможності нижньої кінцівки.

Особливої актуальності проблема набуває із зростанням кількості оперативних втручань тотального ендопротезування кульшового суглоба.

Необхідно підкреслити, що найбільш ефективним напрямком лікування цих ускладнень після первинного ендопротезування є хірургічне лікування, а саме, ревізійне ендопротезування.

Однак достатньо високий рівень вивиху головки ендопротеза після ревізійного ендопротезування (до 25%) свідчить про наявність невирішених питань надійності та тривалості фіксації головки ендопротеза в чашці; необхідності визначення факторів ризику та прогнозування результатів лікування хворих при ендопротезуванні кульшового суглоба.

З огляду на вищевикладене актуальність обраного дослідження є беззаперечною.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дослідження виконано згідно з планом науково-дослідних робіт Державної установи «Інститут патології хребта та суглобів імені професора Ситенка М.І. Національної академії медичних наук України» («Розробити методики ендопротезування кульшового суглоба при наслідках травм кульшової западини та шийки стегнової кістки», шифр теми ЦФ.2015.2.НАМНУ, держреєстрація № 0115U003025. Автор виконав клінічне, рентгенологічне, комп'ютерно-томографічне обстеження пацієнтів, проаналізував результати біомеханічних досліджень. Брав участь у хірургічному лікуванні пацієнтів, графоаналітичному дослідженні вивиху.

Мета дослідження визначена чітко, поставлені завдання направлені на її вирішення.

Наукова новизна дослідження.

Автором проведено аналіз та визначені групи ризику, що призводить до вивиху головки ендопротеза кульшового суглоба. Крім того, вперше визначено об'єктивні критерії взаємного розташування елементів ендопротеза, на підставі графоанатомічних досліджень, що запобігають вивиху головки ендопротеза.

Розроблена прогностична модель та встановлені кількісні критерії прогнозування вивиху головки ендопротеза при протезуванні кульшового суглоба.

Дисертантом визначені умови, що запобігають вивиху головки ендопротеза (великий діаметр головки ендопротеза, ушивання капсули суглоба, використання лайнера з козирком).

Практичне значення роботи.

Автором розроблено рентгенологічні критерії, що є предикторами вивиху головки ендопротеза.

Розроблено та обгрунтовано хірургічну технологію ендопротезування, направлену на профілактику виникнення вивиху головки ендопротеза.

Вважаю, що розроблені автором критерії діагностики та технології лікування потребують на впровадження в практику профілактичних закладів охорони здоров'я.

Структура і обсяг дисертації.

Дисертація викладена українською мовою на 206 сторінках друкованого тексту. Робота містить вступ, огляд наукової літератури, розділ матеріалів та методів дослідження, чотири розділи власних досліджень, аналіз отриманих даних, висновки, список із 196 використаних джерел літератури, із яких 34 викладені кирилицею, 162-латиницею, додатки. Робота проілюстрована 51 таблицею, 40 рисунками.

В огляді літератури автор глибоко і всебічно висвітлив сучасні наукові погляди на проблему ВГЕ, на існуючі діагностичні критерії хвороби, класифікації, профілактику та лікування. При цьому слід відмітити той факт, що в цьому розділі, поряд з клініко-рентгенологічними даними ВГЕ, автор проаналізував сучасні наукові погляди на причинні фактори досліджуваної патології. Все це дало можливість в подальшому побудувати чітку схему проведення дослідження, окреслити мету та необхідні завдання для роботи.

Головним питанням даної наукової роботи є визначення причин ВГЕ, обґрунтування та вибір оптимального методу лікування ВГЕ кульшового суглоба.

Отримані в дослідженні результати достовірні, об'єктивно відображають вирішення проблеми ВГЕ кульшового суглоба і дають можливість визначити диференційований підхід до вибору тактики профілактики та лікування ВГЕ кульшового суглоба.

Автором при обстеженні хворих ВГЕ поряд з клінічними та рентгенологічними методами вперше були застосовані графоаналітичні дослідження, які дали можливість визначити об'єктивні критерії хибного положення компонентів ендопротезу, що також дозволило об'єктивізувати та обґрунтувати вибір методу лікування ВГЕ.

Важливим досягненням роботи є визначення прогностичних критеріїв розвитку ВГЕ.

Все вищевказане дозволило автору розраховувати ймовірні значення вірогідності виникнення ВГЕ у пацієнтів в післяопераційному періоді після ендопротезування, а також прогнозувати результати ендопротезування кульшового суглоба.

Дисертаційне дослідження виконано на сучасному науковому рівні, що забезпечило достовірність отриманих результатів та обґрунтованість розробленого автором диференційного підходу до вибору оптимального методу профілактики та лікування ВГЕ.

В роботі представлено аналіз результатів лікування 89 пацієнтів – із використанням розробленого методу капсулопластики кульшового суглоба після тотального ендопротезування, 11 – після однополюсного ендопротезування, 24 – із використанням лайнеру з козирком.

Автором визначено особливості передопераційної підготовки хворих з ВГЕ, особливості і техніку ендопротезування кульшового суглоба з удосконаленням способу капсулопластики кульшового суглоба. Новизна цих розробок підтверджена двома деклараційними Патентами України.

Поряд з цим, автор визначив особливості прогнозування ВГЕ у пацієнтів перед та після операцій ендопротезування кульшового суглоба.

Для оцінки результатів лікування пацієнтів із ВГЕ автором були розроблені критерії для цього складного контингенту хворих. Період спостереження після ендопротезування склав від 6 місяців до 4 років, при цьому переважали добрі результати лікування.

Представлені дані дають підставу стверджувати, що запропонована автором схема прогнозування розвитку ВГЕ кульшового суглоба в перед- та післяопераційному періоді є обґрунтованою і ефективною, а отримані результати дослідження є достовірними.

В цілому всі розділи дисертації написані логічно і послідовно, використані методи дослідження відповідають сучасним вимогам і поставленим завданням.

Автореферат дисертації повністю відображає її зміст та основні положення. Результати роботи висвітлені у 8 наукових працях, з яких 7 статей – у фахових виданнях, один деклараційний Патент України, результати обговорювались на багатьох вітчизняних та міжнародних конференціях та впроваджені в медичну практику, про що свідчать відповідні акти впровадження.

При рецензуванні роботи виникли наступні питання:

1. Які з визначених Вами критеріїв на етапі передопераційного планування є найбільш вагомими для формування вивиху головки ендопротеза; шляхи їх усунення та заходи щодо профілактики вивиху голівки ендопротеза?
2. Які особливості розробленої Вами технології передопераційної діагностики та хірургічного лікування (капсулопластики) при ендопротезуванні кульшового суглоба на етапах відновного лікування та реабілітації пацієнтів?

Висновок

Дисертаційна робота Овчиннікова О.М. «Вивих головки ендопротеза кульшового суглоба: причини, профілактика та лікування» на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.21 «травматологія та ортопедія» є завершеним самостійним дослідженням, в якому на підставі розробки та удосконалення критеріїв передопераційного планування, хірургічної технології лікування та прогнозування результатів ендопротезування вирішено питання сучасної травматології та ортопедії – підвищення ефективності ендопротезування шляхом попередження та усунення вивиху ендопротезування кульшового суглоба.

За своєю актуальністю, методичним та методологічним рівнем, науковою новизною та практичним значенням робота відповідає вимогам п. 11 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», а її автор Овчинніков О.М. заслуговує

присвоєння наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.21 – «травматологія та ортопедія».

Завідувач кафедри травматології та ортопедії
Національного медичного університету
імені О.О.Богомольця МОЗ України,
заслужений діяч науки і техніки України
доктор медичних наук, професор

*Ладійшов до
ради 15.08.19р.*